

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6, Telefon 4001-4004
Mesečna naročnina 18 lit, za inozemstvo 31.50 lit.
Cek. rač.: Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate
Izključna pooblaščenka za domače in inozemske oglase: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

SLOVENE

AVGUST - 1943

8

NEDELJA

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

Continua la violenta lotta in Sicilia Un piroscafo nemico incendiato, un incrociatore pesante ed un mercantile colpiti

Comando Supremo. Bollettino di guerra nr. 1169.
In Sicilia la lotta è continuata violenta nella zona centrale del fronte: nuovi forti attaccati sferrati dal nemico con largo impiego di artiglierie e di mezzi corazzati sono stati contenuti dalle truppe dell'Asse.
Veicoli germanici hanno agito su naviglio nelle acque settentrionali ed orientali dell'isola incendiando un piroscafo di medio tonnellaggio e colpendo gravemente un incrociatore pesante ed un mercantile da diecimila tonnellate.
IncurSIONI effettuate dal nemico su Napoli, Messina e su località delle

Srdita bitka na Siciliji se nadaljuje Sovražni parnik zažgan, težka križarka in parnik zadeta

Vrhovno poveljstvo, vojno poročilo št. 1169:
Na Siciliji se je bitka silovito nadaljevala na srednjem odseku: novi in močni napadi, ki jih je izvedel sovražnik z veliko uporabo topništva in oklepnih sredstev, so bili zadržani od naših čet.
Nemška letala so delovala nad ladjevjem v severnih in vzhodnih vodah ob otoku ter so zažgala en srednjeveliki parnik in težko zadela eno težko križarko ter eno 10.000 tonsko trgovsko ladjo.

Napadi, ki jih je izvedel sovražnik na Napoli, Messina in na kraje v pokrajini Salerno in Cosenza so povzročili škodo, ki ni težka.
Protiletalsko topništvo je sestrelilo en bombnik v Napoli in enega v Bagnari (Reggio Calabria).
General Ambrosio.

Doslej ugotovljene izgube pri napadih, omenjenih v današnjem vojnem poročilu, znašajo med civilnim prebivalstvom: v Napoli dva mrtva in sedem ranjenih, v Messina 18 mrtvih in 52 ranjenih, v Eboli in Battipaglia (Salerno) 15 mrtvih in 3 ranjene, v Paoli (Cosenza) 19 mrtvih in 110 ranjenih.

Rim, 7. avg. as: Nastop napadalnih vozil kr. mornarice, o katerih govori večerajšnje uradno poročilo, sta osmi in deveti nastop, ki so jih vozila izvedla s tem da so vdrli v najbolj izpolnjeno obrambo mimo vse nasprotnikove čuječnosti, ter četrti in peti vdror v Gibraltar, katerega so vsi označevali za nedotakljivega. Ta nedavni dvojni nastop ponovno potrjuje neustrašeno napadalnost

Zmešnjava v Gibraltarju
Madrid, 7. avg. as: Zmagovit nastop napadalnih sredstev italijanske mornarice v Gibraltarju je na prvem mestu med vojnimi poročili španskih listov, ki naglašajo junaštvo italijanskih posadk, ki nagnile so se enkrat izsilile vslop v trdnjavo, ki jo smatrajo za neranjljivo. Iz La Linee se je izvedelo, da je napad povzročil globok vtis in zmešnjavo na trdnjavi, kjer so bile oblasti priprane, da se jim ni treba bati nikakega presenečenja. Letalsko pomorsko nadzorstvo v ožini se nadaljuje. Stevilne vojne in trgovske ladje so se natrpale v vojaško trgovsko pristanišče in v doke za popraviljanje ladij. Mnoge ednice so poslali v Anglijo, kjer bodo dokončali popravila.

Zmešnjava v Gibraltarju

Madrid, 7. avg. as: Zmagovit nastop napadalnih sredstev italijanske mornarice v Gibraltarju je na prvem mestu med vojnimi poročili španskih listov, ki naglašajo junaštvo italijanskih posadk, ki nagnile so se enkrat izsilile vslop v trdnjavo, ki jo smatrajo za neranjljivo. Iz La Linee se je izvedelo, da je napad povzročil globok vtis in zmešnjavo na trdnjavi, kjer so bile oblasti priprane, da se jim ni treba bati nikakega presenečenja. Letalsko pomorsko nadzorstvo v ožini se nadaljuje. Stevilne vojne in trgovske ladje so se natrpale v vojaško trgovsko pristanišče in v doke za popraviljanje ladij. Mnoge ednice so poslali v Anglijo, kjer bodo dokončali popravila.

Baltske države ne marajo v Sovjetsko zvezo

Madrid, 7. avgusta as: Iz Buenos Airesa se je izvedelo, da je bivši litvanski diplomatski zastopnik v Buenos Airesu Kazimir Grausanis objavil spomenico v kateri poroča o usodi baltskih držav v sedanji vojni in zlasti po njihovi priključitvi k Sovjetski Zvezi po rusko-finski vojni. Grausanis odločno odklanja sovjetsko izjavo, češ da so begunske vlade baltskih držav, nahajajoče se v Moskvi izrazile svojo zvestobo vladni Sovjetske Zveze ob tretji obletnici priklju-

Deat o političnem, vojskovanju' Anglosasov

Pariz, 7. avg. as. Pod naslovom »Po-gledi na politično vojno« posveča Marcel Deat v listu »Oeuvre« pozornost številnim angloameriškim poskusom, vplivati na vojaške dogodke z izzivanjem neredov v vseh državah, katere nadzoruje os in prenesti spor na politično polje. Za vzgled navaja Deat delovanje različnih begunskih vlad zasledenih držav v Londonu, nato pa se zadržuje pri italijan-ekem položaju, rekoč, da istovestnost med notranjo in zunanjo fronto v Italiji ni

Švica brani svojo suverenost

Bern, 7. avgusta as. Švicarski zvezni svet je včeraj vzel na znanje besedilo not. ki sta jih izročili Švici angleški ter neonoame-riški poslanik v zvezi s pravicami azila. Vlada je sestavila besedilo odgovora. Švica bo vseskrbno svobodno izvajala svojo pravi-co azila v skladu z višjimi državnimi ko-zistimi.

Kršitev določil mednar. vojnega prava

Berlin, 7. avgusta as: Pristojni berlinski krogi ugotavljajo, da sovražnik v protislov-ju z določili mednarodnega vojnega prava uporablja in vojni fosfor. Kar se tiče nem-ško-švedskega sporazuma pa izjavljajo, da ga je bilo mogoče skleniti in ugoditi od Švedov izraženi želji, ko se med tem časom bile dosežene druge možnosti za promet z Norveško.

Vsi sovjetski prodori ustavljeni

Odbiti sovjetski napadi ob zgornjem Doncu ter južnozhodno od Bjelgoroda — Sovjeti so včeraj izgubili 117 tankov

Hitlerjev glavni stan, 7. avgusta.
Nemško vrhovno poveljstvo objav-lja:
Ob Miusu in ob srednjem Doncu so se izjavili krajevni sov-jetski napadi.

Ob zgornjem Doncu in ju-go-zapadno od Bjelgoroda so bili v hudih in menjajočih se borbah odbiti sovražnikovi napadi kljub sodelovanju močnih pehotnih in oklepnih oddelkov. Oddelki bojnih letal so v nizkih poletih napadali motorizirane sovražniko-ve čete, bojna in strmoglavka letala pa so uničila nad 100 z moštvom nalo-ženih vozil.

V odseku pri Orlu so naše čete v hudih borbah in učinkovito podpre od letalstva onemogočile nadaljnje sovjet-ske prodorne poizkuse.

Tudi jugozapadno od Vjazme in južno od Ladoškega jezera so se vsi sovražni napadi razbili ob obramb-ni sili nemških čet. Sovjeti so včeraj na vzhodni fronti izgubili 117 oklepnih voz.

Na Siciliji je sovražnik napadel brez uspeha na dveh mestih ter utrpel občutne izgube. Oddelki bojnih letal so s prav dobrim učinkom napadali

ladijske cilje na morju okrog Sicilije. Hudo zadeta je bila ena težka križarka in dve večji trgovski ladji.

Angleška letala so preteklo noč posamič metala bombe nad zapadno Nemčijo brez škode.

Velikanske sovjetske izgube pri Orlu in Bjelgorodu

Berlin, 7. avg. as. Nemška uradna agencija je zvedela, da so boljševiki pri veliki izpravljalni bitki, ki poteka od 5. julija, izgubili do 5. avgusta 58.000 mož, nad 7.500 tankov in mnogo dru-gega orožja. Sedanja bitka, ki jo je iz-zvala nemška pobuda 5. julija, se je za-čela z nemškim vdorom v zbirališče vo-ljkih sovjetskih ofenzivnih oddelkov. Na ta način je nemško poveljstvo uspelo s svojim načrtom prisiliti sovražnika k na-padu na tistem področju, ki so ga Nemci posebej pripravili za obrambo. Boljševiki, ki so začutili nemške napade, so morali zbrati velike sile pri Orlu in Bjelgorodu, da bi preprečili Nemcem erodir v sov-jetske postojanke. Ta pokrajina je odlično služila nemškemu glavnemu planu, ker je bila najprimernejša za zlom letošnje sovjetske poletne ofenzive in zato, da so bile lahko zadane sovražniku tako težke izgube, do katerih bi v tako kratkem ča-su v nobeni drugi bitki ne bilo mogoče priti.

Berlin, 7. avg. as. Iz nadaljnjih poro-čil iz vojaškega vira se je izvedelo, da

so boljševiki od 5. julija do 5. avgusta izgubili nad 60 oklepnih brigad in nad 50 pehotnih divizij. Poleg tega je bilo trdo prizadetih 45 pehotnih divizij in 25 oklepnih brigad. Dejstvo, da so boljševiki ne pozna dobro načrtov nemškega vrhov-nega poveljstva, je omogočilo, da je so-vražnik izgubil od danes na odseku Orel—Bjelgorod 100 pehotnih divizij in nad 85 oklepnih brigad. Te izgube se niti od daleč ne morejo primerjati s koristjo, ki jo ima sovražnik od zavzetja Orla ter majhnega kosčka zemlje, ki je brez vsa-kega vojaškega pomena. Sovražni načrti, doseči letošnje poletje na odseku pri Orlu odlični uspeh, pa so zaradi boljše sposobnosti nemških poveljstev izpolnili. V vojaških krogih se zavedajo, da je bil eden poglavitnih ciljev velike poletne ofenzive zavzeti čim več kmetijskega področja za rešitev sovjetske prehrane, kajti vprašanje prehrane je v Sovjetski Zvezi sedaj najtežje. Pripominja se, da so morali v Sovjetski Zvezi zmanjšati celo obroke za vojaštvo, razen obhro-va za čete, ki se nahajajo v prvi bojni vrsti.

Središče velikanske bitke na vzhodu

Berlin, 7. avgusta. Središče gigantske borbe na vzhodu se nahaja južno od Kur-ska, kjer so prve dni julija nemške čete s krajevnim napadom izvale prežgodni začetek velike sovjetske ofenzive. Pri Bjelgorodu je sovražnik izvedel velikan-ski pritisk in si skušal utreti pot proti velikim nemški postojanki Harkov. Bitka ni nič manjša kakor je bila pred tremi dnevi pri Orlu. Sovražnik je vršel v boji mnogo divizij, hoteč prisiliti Nemce k umiku na nove postojanke. Kakor je zna-no, je Moskva objavila zasedbo Bjelgoro-da. Nemško poročilo pravi, da je tukaj položaj še nejasen, gotovo pa je, da je nemško vrhovno poveljstvo pripravljeno na vsako morebitnost. Nemška razvrstitev je vzdržala pritisk sovjetskih množic tu-di na najnevarnejših točkah. Taktika elastične obrambe je torej še vedno učin-kovita. Strateški položaj na vzhodu se bistveno ni spremenil in izpraznitev ne-katerih sprednjih postojank je omogočila skrajšanje fronte po načelih taktike elastične obrambe. Ugledni nemški vojaški kritik pravi: S tem nečemo trditi, da so naše čete dosegle defenzivno zmago, niti podcenjevati važnosti Orla ali kakega drugega središča, ki je moralo biti iz-praznjeno. Lahko pa trdimo, da so bili doseženi naslednji uspehi: 1. S popravi-tvijo glavnih bojnih črt se je zopet po-večala obrambna sposobnost našega oro-žja. 2. Sovražnik ne more doseči novih strateških ciljev, kakor obkolitve nem-ških sil na odseku pri Orlu ali vdrte v

nemško razvrstitev na odseku pri Bjelgorodu. 3. Ustvarjeni so bili pogoji za vedno uspešnejšo obrambno bitko, vo-deno redno in organično z nemškim voj-nim strojem.

Nemci zaupajo v obrambo pri Briansku

Brez dvoma je izguba pridobljenih po-stojank za ceno trdih žrtv vedno bo-lestna. Zato pa tudi vsak preprosti vojak hitro razume, da taktičen umik v določe-nem manevru omogoča nadaljni razvoj obrambne bitke. Na črti Livni—Bjelevo so Sovjeti zbrali 60 do 70 divizij in s to ni-mi krili strahotne vrzeli, povzročene od nemškega orožja. Stalin je hotel za vsako ceno zasedi važno utrdbo. Tudi nemško poveljstvo bi lahko irtvovalo svoje re-zerve in pognalo v borbo nove divizije ter tako podaljšalo strahotno pozicijsko vojno. Odločilo pa se je raje za osredoto-čenje svojih sil na postojankah zahodno od Orla, ki so določene za zlom velikan-skega sunka sovjetskih množic. Osrednja postojanka novih položajev je Briansk, ki nudi naravni obrambni zid prvega reda, v katerega lahko zaupamo. Trde pre-izkušnje nas še čakajo, toda nihče ne sme dvomiti v končni izid te strahotne polet-ne bitke.

Propagandne izmišljotine

Drugi pisar naglašajo, da Moskva svo-jeja uspeha pri Orlu ni upala primerjati s Stalingradom. Tudi Stalin v svojem dnevnem povelju niti z besedo ne govori o kaki odločilni zmagi rdečih. Razlogi za to so očitvidni. V Orlu ni bil sprejet niti en sam ujetnik in zasežen nikak vojni plen. Našli so le vzklanski kup razvalin. Mesto je bilo izpraznjeno po določenih načrtih. V dnevnem povelju je samo re-čeno, da »uspehi sovjetskih čet pri Orlu in Bjelgorodu zanikajo trditve, češ da Rusi niso sposobni za veliko poletno ofenzivo in za dosego važnih ciljev«. V to namen je 30 kremenjkih topov pozdra-vilo maršala z 22 salvami kakor po za-sedbi Stalingrada. To je privedlo dopis-nice anglosaškega tiska do trditve, češ da bo 5. avgust prešel v zgodovino »kot odločilni dan, dan prve velike poletne zmage ruskega orožja«. Na to odgovarja »Westdeutscher Beobachter«: »Sovjeti ne bodo mogli predreti vzhodnega zidu ev-ropske trdnjave ne to poletje, ne prihod-njo zimo.« (Il Piccolo.)

Papež poziva k molitvi

Vatikan, 7. avgusta as. Sv. oče Pij XII. je kardinalu državemu tajniku Maglioneu poslal pismo, v katerem pravi: Medtem ko je sila orožja docela razbila bratovsko slo-gvo med državami in bje ter muči ne samo vojske, temveč tudi mirno prebivalstvo, ter skoraj povsod zapovedovalno poveljuje, pa on, ki očetovski čuti bolečine in stisko vseh, ne opušča prav nobenega poskusa, da bi svet privedel spet do sloge. A ker se zdi, da ljudje ne poslušajo njegovega glasu, po-vzdiguje k Bogu svoje molitve in vneto pro-si, da bi se ljudje vrnili k Njemu, hkrati pa ponavlja svoj očetovski opomin in znova vabi vse, zlasti pa škofo, ki po vseh koncih sveta pasejo zaupano jim čredo, naj se zdr-žijo v molitvi. Se posebno opominja papež predrski italijanskega ljudstva, naj od Boga prosijo tisto, česar si želi in kar mu želi pa-paž. Papež želi, da bi se ta križarska vojna molitve še posebej delala prihodnje dni, ki so posvečeni ynebovzei Devici.

Japonski poslanik pri Hitlerju

Tokio, 7. avgusta. Radio je sporočil, da je japonski poslanik v Berlinu general Osu-na odputoval iz Berlina v Hitlerjev glavni stan, kjer je imel dveurni razgovor s Hit-lerjem in Ribbentropom. (Il Piccolo.)

Pravi cilji boljševizma vsebovani v tajnem Stalinovem dnevnem povelju

Berlin, 7. avg. as: DNB je objavil besedilo tajnega povelja, ki je padlo v nemške roke, izdanega 18. febr. letoš-nega leta poveljnikom 6. armade in 2. armade ter poveljstvu skupine sil ge-nerala Popova. V tem povelju, ki ga je podpisal Stalin sam kot komisar za ob-rambo, je rdeči ruski diktator razdelil sedanjo vojno na tri glavna razdobja.

Prvo je razdobje umika, v katerem se je morala sovjetska vojska zaradi po-manjkljive priprave in izkušnosti umakniti pred nemškimi četami. Drugo obdobje je obdobje zmag, dosežene z uničenjem nemških armad in z vdorom rdeče vojske v nasprotnikovo ozemlje ter predstavja zvezno točko med zmago-slavjem boljševiške vojske in začetkom tretje dobe. Tretje dobo pa predstavlja uničenje svetovnega kapitalizma.

V trenutku, ko skušamo doseči naš drugi cilj vojne — piše dobesedno Sta-lin — moramo storiti vse potrebno, da kapitalizem ne bo izvedel za naše konč-ne cilje, kajti če bi v nasprotju z našim pričakovanjem moralo biti drugo obdobje zavlečeno, bi imeli še potrebo po pomoči naših zaveznikov, ki bi mo-rali odpreti drugo bojišče. Vsaka nji-hova sumnja do nas bi nas lahko ora-pala potrebne pomoči, ki jo nujno ra-bimo. Ne verjemite, da bi hoteli s temi ukrepi — piše nadalje Stalin v svojem dnevnem povelju — zavreči naša načela, mi ne bomo izdali naše stvari, ker edi-ni naš cilj je in oslone svetovna revolu-cija, diktatura proletariata na vsem svetu. Kakor jaz ne bom pozabil na pri-sego, dano na grobu našega učitelja Leni-na, tako tudi vi ne smete pozabiti vaše prisege. Mi smo sklenili zavezništvo, ker je to bilo potrebno, toda naša pol-a bodo šla narazen, kakor hitro nam bodo ho-teli naši sedanji zavezniki zaustaviti naš korak. Čimbolj se bliža ura končne zma-g, tem večje bo delovanje komunistov vsega sveta, ki se bodo zvesti načelom, določenih od izvršnega odbora Kom-in-terne, borili ob naši strani, pa naj so člani katerega koli naroda.

Guvernatrat za Dalmazio odpravljen

Rim, 7. avg. as: Z ukrepom, ki bo iz-dan, se odpravlja guvernatrat za Dalmacijo. Prefekti v pokrajinah Zader, Split in Kotor bodo odslej opravljali svoje poše podrejeni notranjemu ministrstvu po veljajočih posta-va in uredbah ter zaradi sedanjih okoliš-čin svoje delo prilagajali navodilom vo-jaskih oblasti, kakor to določajo uredbi o vojni službi. Zaradi teh okoliščin sta pokra-jini Zader in Split podrejeni 18. armadnemu zboru, kotorska pa 6. armadnemu zboru. Prefekta Gaspare Barbera iz Zadra ter Vale-rio Paolo Zerbino iz Splita sta upokojena.

Manevri v Španiji

Madrid, 7. avgusta V neposredni bližini Madrida potekajo manevri španske vojske. (Il Piccolo.)

Ob stoletnici največje veleobrtni v pokrajini

Pred nedavnim smo poročali, da obaja letos največja industrija v pokrajini — Vevške papirnice — stoletnico ustanovitve. Po naglem razvoju, ki ga je ta veleobrtni doživela v prvih 25 letih obstoja, se njeno samostojno udejstvovanje kmalu nena. Prav nekako za 25-letnico svojega obstoja so vevške papirnice se kupile propadlo papirnico v Goricanah in tovarno na desnem bregu Save v Medvodah, ki se je kasneje pretvorila v brusilnico za les, nato pa so prešle v last večje industrijske družbe.

Zadnja desetletja pred velikim pomolom leta 1873, so bila v tedanji Avstriji vsa v znamenju industrijske in finančne delavnosti. Tako je bila l. 1870. osnovana tudi družba Leykam z glavnico 4 milijonov gold. Ta družba je l. sept. 1870. kupila za 1.270.000 goldinarjev vse papirniške tovarne v Vevčah, Goricanah in Medvodah s tovarniškimi zalozami. Teko so vevške in z njimi združene papirnice prišle v okvir družbe, ki je v hitrem razvoju postala največja družba papirniških tovarn v nekdanji Avstriji. V okviru te družbe so se tudi vevške papirnice pomembno razvijale in modernizirale. Kaj so premožne vevške papirnice pred prvo svetovno vojno, najlepše prikazuje naslednji pregled:

Leta 1912. je imelo podjetje v obeh tovarnah Vevče in Jenczija postavljenih: 4 turbine s 470 konjskimi silami, 4 parne stroje z 238 konjskimi silami in 1 parna turbina s 1000 konjskimi silami. V električni centrali na Studencu sta bili postavljeni 2 turbini s 570 konjskimi silami. Postavljeni so bili 3 papirni stroji z delavno širino 170, 200 in 225 cm. Dnevna proizvodnja je znašala približno 20.000 kg najfinejšega, finega in srednje finega tiskarskega, pisalnega in kuvertnega papirja v Vevčah, dočim je znašala v Jencziji dnevna proizvodnja približno 8000 kg finega, postnega in pisalnega papirja, papirja za knjige, krom papirja in papirja za umetniški tisk.

Pred prvo svetovno vojno je dosegla proizvodnja papirja v Vevčah svoj višek leta 1911. ko je znašala 10.000 ton. l. 1912. pa se je produkcija znatno zmanjšala zaradi več mesecev trajajoče delavske stavke. Največji upadek proizvodnje pa je prinesla prva svetovna vojna, ko je leta 1917. padla proizvodnja celo na 1742 ton, le malo višja pa je bila leta 1915.

Ustanovitev Združenih papirnic

Z letom 1918. je nastopil za podjetje družbe Leykam Josefthal nov položaj, v kolikor so se obratili Vevče, Gorice in Medvode znašli na ozemlju države Srbov, Hrvatov in Slovencev, družbeni sedež pa je bil na Dunaju v avstrijski republiki. Zaradi tega se je kmalu po prevratu leta 1918. obrnila Ljubljanska kreditna banka z vprašanjem na Dunaj, naj družba navedene tri obrate proda. Prvotno družba ni hotela slišati o prodaji, leta 1919. pa je prišlo do novih pogajanj, pri katerih je bilo meseca novembra t. l. sklenjeno, da prevzame Ljubljanska kreditna banka od družbe obrate Vevče, Gorice in Medvode za novo delniško družbo, ki naj bi se osnovala. Prevzem naj bi se izvršil z dnem 1. januarja 1920. Nova družba je bila kmalu ustanovljena in sicer z nazivom Združene papirnice Vevče, Gorice in Medvode d. d. v Ljubljani. Dne 7. marca 1920 se je vršil že ustanovni občni zbor delničarjev te družbe. Osnovna glavnica je bila določena na 20 milijonov tedanjih jugoslovanskih kron. Velik del

te glavnice je bil še v rokah dunajske družbe, ki je imela temu primerno tudi zastopstvo v upravnem in nadzorstvenem svetu, nadalje pa je imela tudi močen vpliv na tehnično in komercialno vodstvo novega podjetja, čeprav ni bila večinska delničarka. Šele leta 1929, ko je avstrijska bančna kriza prisilila Bodencreditanstalt k mobiliziranju aktiv, se je posestno stanje delnice močno izpremenilo v korist domačih delničarjev.

Ze v letu 1921. se je pokazala potreba zvišati delniško glavnico od 20 na 40 milijonov kron. Naslednjega leta 1922. je bilo izvedeno nadaljnje zvišanje na 50 milijonov kron, kar je dalo pretvorjeno v dinarje 125 milijonov Din. Ze v letu 1923. je sledilo nadaljnje zvišanje na 20 milijonov Din. V letu 1927. se je družba poslužila možnosti valorizacije investicij, pri čemer je pridobila znesek 6,7 milijonov Din, od česar je porabila za zvišanje glavnice 5 milijonov Din, ostanek pa je odkazala novemu rezervnemu skladu. V letu 1940 se je glavnica zvišala za nadaljnjih 5 na 40 milijonov Din in sicer s predkazom vsote 5 milijonov Din iz azijske rezerve glavnice. Vseskozi od početka je podjetje stremelo za povečanje lastnih sredstev zlasti rezerv, pri čemer je doseglo lepe uspehe. S koncem leta 1940. so družbene rezerve dosegle 17,3 milijone Din, bilanca za leto 1942. pa izkazuje 10.562.000 Lir rezerv in to pri glav-

nici 11,4 milijone Lir, tako, da rezerve skoro dosegajo delniško glavnico.

V letu 1941. je z aprilskimi dogodki družba izgubila dva obrata in sicer v Goricanah in Medvodah, ki sta ostala izven območja ljubljanske centrale. Hkrati s tem je izgubila vir za celotno, ki so jo dobavljale Gorice. Nove rezerve pa so se poznale tudi v papirnici sami, ki je prišla v gospodarsko področje Kraljevine. Podjetje je dobilo dober trg v drugih pokrajinah in iz poslovnega poročila družbe za lanskó leto se vidi, kako velik del vse proizvodnje gre izven ljubljanske pokrajine.

Vevške papirnice so postale eno največjih papirnih podjetij v Kraljevini, saj je po podatkih industrijskega štetja v letih 1937. do 1940. v Kraljevini samo sedem podjetij, ki so zaposlovala nad 500 delavcev. Vevška papirnica pa zaposluje nad 600 delavcev. — Upamo, da bo stoletnje razvoja, ki ga vevške papirnice sedaj nastopajo, prav tako uspešno za družbo samo in vse njeno delavstvo.

Res primerna proslava stoletnice

V četrtek, 5. avgusta, je bila ob priliki 100letnice slavnostna seja upravnega odbora Združenih papirnic Vevče, Gorice in Medvode. Predsednik družbe veletrgovca Ivan Jelačin je imel ob tej priliki slavnostni govor. Upravni svet pa je v proslavo stoletnice odredil, naj vsi nameščenci podjetja dobe enomesečno plačo v dar.

Zadnja pot dekana Ivana Tomažiča

Kako je bil trebanjski g. dekan Ivan Tomažič prigruben, priča veličastni pogreb, ki je bil v petek dopoldne. Splošna sodeča je bila, da Trebanje takega pogreba še niso imeli. Pogrebne svečanosti je vodil sam prevz. g. škof dr. Rožman. V nabito polni cerkvi, kjer je že od jutraj ležalo truplo pokojnika, je bila ob 10 slovenska sv. maša, ki jo je opravil arhidjaki g. kanonik dr. Jerjav, nato pa je imel prevzvišeni pretresljiv nagovor, ki ga je spremljalo glasno ihtenje osirotelih trebanjskih župljanov. V nagovoru je prevzvišeni posebno poudaril poslednjo žrtv ravnika za svoje vernike: od povedal se je lepemu službenemu mestu, ki mu je bilo v Ljubljani zagotovljeno, če bi prošil zanj, in to samo iz ljubezni do Trebanjcev, ki jih v sedanjih časih ni maral zapustiti. Za to žrtv ga je Bog poplačal s tem, da ga je poklical k sebi najbolj pripravljenega, po komaj dobro opravljenih duhovnih vajah in po lepi božji poti, ki jo je usodnega popoldne napravil k zaplaski Materi božji.

Po končanih žalnih svečanostih v cerkvi so pogrebi dvignili krsto in jo v dolgem, skoraj nepreglednem sprevodu nesli skozi Trebanje na farno pokopališče. V sprevodu so poleg sorodnikov stopali zastopniki vojaške in civilne oblasti, duhovščina in ogromna množica ljudstva. Godba je igrala žalne koračnice. Posebno pozornost je zbujalo veliko število duhovnikov s škofom na čelu — 106 jih je bilo — ki so prišli od blizu in daleč, da se posloje od draga sodelnika. Med njimi smo opazili zastopnika novomeškega kapitla gosp. kanonika Štruklja, univ. prof. dr. Snoja in dr. Fajdiga, zastopnika stiškega samostana, dekana msgr. Meška, msgr. Škerbec, Flajnika, Demšarja, vso dekanjsko duhovščino, pokojnikovce sošolce, bivše trebanjske kaplane in dr. Ko je bila krsta med glasnim jokom položena v grob, se je od pokojnika poslovil najprej zastopnik trebanjskih župljanov.

Vremenska napoved, 8. avgusta, (nedelja) večinoma jasno in vroče.

9. avgusta, (ponedeljek) še v glavnem jasno in vroče, zvečer ali ponoči vpad deževnega vremena, nevihte in nalivi.

Zadnja carica

Steer pa tudi carica ne bi mogla živeti v družbi teh gospa. To delo v »skladisti«: je bilo zanj prenemakljivo. Skladista je torej, da bo kot bolničarka oskrbovala ranjene vojake. Mislija si je, da bo na ta način prišla v neposreden stik z vojak, s pravim ljudstvom, ki ji je bilo tako drago. Zavidala je gospe in gospiščici iz visoke družbe, ki so odhajale na fronte kot bolničarke Rdečega križa. Ker jih ni mogla posnemati, je sklenila, da se posveti ranjenecem v zaledju, v bolnišnici, ki jo je pripravila v carski palači, v Carskojem selu. Carica je bila starejša hčerka in z neločljivo gospo Virubovo oblikovala tečaj vojnih bolničark in po šestih tednih napravila izpit, ki ji je dal pravico, da je nastopila službo bolničarke. Carica se je te nove naloge lotila z vznemirjenostjo, ki je bila značilna v vseh njenih dejanjih. Šla je preko me svojih telesnih sposobnosti, ne da bi se zmenila za svoje zdravje, ter je v tem delu iskala pozabo trpljenju, ki jo je mučilo v težkih trenutkih, ko je ruska armada doživljala prve poraze.

Rasputin je bil v njeni bližini, da bi jo tolažil. Komaj je ozdravel, se je takoj vrnil v Petrograd, kjer je imel majhno stanovanje, katerega je vzdrževal dvor. Odohraval je carično zamisel, da se je posvetila ranjenecem in jo je vzpodbujal naj vztraja. Morda je bil to storil namenoma, da bi utrdil položaj gospe Virubove. Zaradi tega dela je carica postajala vedno bolj osamljena in se je popolnoma odtrgala od sveta in od svojega spremstva. Ker jo je pri tem delu spremljala Ana Virubova, je bila prisiljena biti v neprestanem stiku z njo, čeprav jo je njena navzočnost mnogokrat razburjala. Lahko najdemo sledove tega razburjenja v pismih, ki jih je carica vsak dan pisala soprogu, ko sta se morala ločiti.

Car je bil neprestano na ogledih; obiskoval je čete na bojiščih in v zaledju. Zanj so ti ogledi bili edino razvedrilo, ob katerih je mogel vsaj nekoliko pozabiti težke skrbi, ki so ga mučile in občutek nemoči, ki ga je grizel. V rokah velikega kneza Nikolaja ni bilo samo vodstvo vojaškega delovanja; vsa notranja uprava dežele je bila podrejena vojnim potrebam, vojaške oblasti so ukazovale povsod in bile v neprestanem sporu s civilnimi oblastmi. Car je bil moral imeti vlogu najvišjega razsodnika, toda dejansko si je to naloge prisvojila Duma, ki je v tem času razlog za neprestane boje z ministri. Duma, ki je v tem času razlog za neprestane boje z ministri, z namenom, da bi razširila svojo oblast in si tako zagotovila položaj, ki bi ga ji nihče več ne mogel odvzeti. Ta notranji boj je bil mnogo bolj utrujajoč kot boj proti zunanjemu sovražniku in je spravljal v nevarnost uspeh vojne. Car se je tega dobro zavedal, a ni mogel najti nobene pomoči. Kakor ponavadi, se je zavaroval za svoj optimistični fatalizem ter se krčevito oklepjal prepričanja, da bo božja Previdnost uredila vse v blagor svete Rusije. Sam pa je iskal pozabo in uteho med svojim vojaštvom, ki je bilo tako pogumno in polno navdušenja.

Carica je že podžigala ta njegov optimizem. Tudi ona ni dvomila o končnem uspehu. »Boji človek«, ki ga je misel na vojno v začetku prevzela z grozo, je bil sam sedaj poln optimizma in vojnega navdušenja. Vse se bo dobro uredilo, premagali bo najprej zunanji sovražnik, nato pa še notranji. Treba je bilo le vztrajati. Rasputinov besede so bile kakor balzam za razboljeno carično dušo.

2. Drugi Rasputinov »čudež«.

Nek nepričakovan dogodek se je povečal carično slepo zaupanje v Rasputina. V začetku januarja 1915 je gospa Virubova postala žrtev težke železniške nesreče v bližini Carskega sela.

Voz, v katerem je bila, se je popolnoma razbil in njo so našli umirajočo med razbitinami. Odneli so jo v bolnišnico v carsko palačo in carica je prišla s svojo družino, da ji stoji ob strani v smrti. Rasputin je prišel k umirajoči, jo prijel za roko in jo poklical po imenu. Nenadoma, prvič po nesreči, je umirajoča odprla oči in zaspešala s smehljajem na ustnicah: »Grigorije, živela bo«, je kratko izjavil Rasputin. In res je ozdravela, čeprav je posledice te nesreče čutila še več let in je dolgo časa hodila s berglami. Toda carica je bila prepričana, da je prisostvovala čudežu »božjega človeka«. Njeno zaupanje vanj se je spremenilo v pravi fanatizem. Od tega trenutka je tudi čudežno ozdravljena gospa Virubova postala predmet praznovnega zaupanja. Kakor po čudežu je izginil ves odpor, ki ga je poprej carica čutila do nje. Ali ni bila Anja žrtve nesreče samo zato, ker je usoda preganjala vse, ki so bili v neposredni zvezi s carico. Če jo je Rasputin iztrgal smrti, se je to zgodilo zato, ker je hotel, da bi bila izvoljena bitje, ki ga je želel imeti ob njeni strani in ker jo je naredil kot posredovalko svoje čudovite moči... Dokler je Ana Virubova morala ostati v postelji, je carica bila zanj neustrašiva in skrbna bolničarka. Ljudje, ki so obiskovali bolnico in so v kotu njene sobe videli žensko, ki je molče pletla, so bili silno presenečeni. Ko so izvedeli, da je ta ponižna bolničarka bila ruska carica, so poznali, ko je Ana mogla s težavo hoditi, jo znova zavzela svoje prejšnje mesto ob carici. Vred med obeh ženskama je postala še ožja. Zda je popolnoma obvladala carico in ni uveljavljala same svoje volje, ampak tudi svoje mohe. Bilo je že mnogo, če je carica mogla izražati svoja prava čustva v pismih, ki jih je pisala svojemu soprogu. V njih je mogla najti namigovanja o tem gozpostvu. V pismih najdemo tožbo o nezmožnosti značajne prijateljice, ki je pogostokrat »malo ljubizniva«, ali »neprijetna«, »preveč zahtevana«, »sebična« itd. Carica se je pritoževala nad tso osebo, ki je zahtevala, da bi se vsi morali zanimati samo za njo. Sumila je celo, da pretirava svoje težave, zato da bi se ji streglo; zdi se ji smešna in je ne more več prenašati. Vendar pa je moč čara tako silna, da se je carica uklonila tudi zahtevam gospe Virubove z ozirom na carja. Poslušno mu je sporočala vse, kar je Ana zahtevala, mučila ga je s tem, da mu je pripravljala, da naj ne pozabi voščiti Ani za god, mu sporočala vse podrobnosti o njenem zdravju in o vseh dogodkih, ki so se je ikali, kakor da bi šlo za silno važne stvari. Kakor hitro se je v pismih pritožila zaradi njenih muh, je skušala to popraviti, kakor da bi se ji zdelo, da se je pregrešila zoper svoje dolžnosti...

3. Začetki smrtne krize. Duševno in telesno stanje nesrečne vladarice se je vsak dan slabšalo. Za razburjenje prvih mesecev je prišla popolna izčrpanost telesnih sil, ki ji ni prizanašala, ko je skrbela za ranjene in pozneje za Ano. Spomladi leta 1915. je bila telesno popolnoma uničena. Morala je skrajno popolnoma zapustiti službo bolničarke. Polagoma pa je tako oslabila, da je lo s težavo prišla od časa do časa v bolnišnico, sedla k postelji enega ali drugega ranjenca in se z njim pogovarjala. Ustvarila je tako okrog sebe ozračje prisrčnosti, ne da bi slutila v tem kakšno nevarnost. Ti ljudje, za katere je do sedaj carica bila nekako višje bitje, nekako zemsko božanstvo, so videli zda v njej samo še ubogo žensko brez silja, za katero so se lahko pogovarjali brez vsake zahtre. Ljubzen in hvaležnost, ki si jo je na ta način pridobila nista mogla doseči ugleda, ki je pri tem izgubil za vedno. Ti vojaki so se vračali na bojišče in so odnesli s seboj najrazličnejše vtise. Prinesli so s seboj tudi čenče, ki so se širile po bolniških sobah.

Zdravstvena avtokolona v Ljubljani in okolici

Visoki komisariat sporoča, da bo sanitetna avtokolona vršila brezplačno zdravniško službo:

V Siskli in Dravljah: (Sola Zg. Siska) v dneh: 9., 10., 11., 12. in 13. avgusta od 8—12 in od 16—18,30.

Na Laverl: v dneh 16., 17., 18., 19. in 20. avgusta od 8—12 in od 16—18,30.

V D. M. v Polju: v dneh 23., 24., 25., 26. in 27. avgusta od 8—12 in od 16—18,30.

Dogovor med Splošno zavarovalno družbo Jugoslavijo in Narodnim zavarovalnim zavodom

Člen 1. Potrjuje se dne 20. junija 1943 sklenjeni dogovor med Splošno zavarovalno družbo Jugoslavijo, zastopano po sekretarju advokatu Ninu de Petriju s ene strani in Narodnim zavarovalnim zavodom — Istituto Nazionale delle Assicurazioni, zastopanim po generalnem ravnatelju dr. Ignacij Giordaniu, oziroma zavodom »Le Assicurazioni d'Italia«, zastopanim po generalnem ravnatelju dr. Cosimu Arcidieonu s druge strani, s katerim dogovorom prvoimenovana družba odstopi Narodnemu zavarovalnemu zavodu — Istituto Nazionale delle Assicurazioni vse obveze, ki izvirajo iz lista o zavarovanju življenja in iz pogodb o doživljenjskih rentah in zavodu »Le Assicurazioni d'Italia« listnice panog škoda, vse kakor obstoje dne 31. decembra 1941 v listnici ljubljanskega ravnatelja in ustrezajoče riziko, vezano na ozemlje, priključenem kraljevini Italiji s kraljevim ukazom z dne 3. maja 1941 št. 291, uzakonjenim z zakonom z dne 27. aprila 1943 št. 283.

Člen 2. Prevzemajoča zaveda stopta v vse pravice in dolžnosti odstopajočega zaveda, izvirajočega iz zavarovalnih pogodb, ki jih zajema dogovor prednjega člena.

Člen 3. Ta odločba je veljavna naslov za zemljiškoknjižni prepis lastniške pravice zgradbe kat. štev. 65-10 zemljiškoknjižnega vložka št. 51 katastrske občine Kapujsko predmestje, Ljubljanska konskripcijska št. 11 Gesta 3. maja, prej Franc Jožefova cesta, na ime in v korist zaveda »Istituto Nazionale delle Assicurazioni«.

Člen 4. Dogovor, prenos kritnih sredstev, kakor tudi prenos lastnine nepremičnine in ustreznih zemljiškoknjižnih vpisov po prednjih členih so vseh davkov, taks in kolikvina prosti.

Člen 5. Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Križanka št. 99

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20				21						22						23		
24					25						26				27			
28	29		30				31	32	33	34		35	36				37	
38					39	40		41			42	43		44	45		46	
47		48	49	50			51			52							53	
54							55				56					57		
58						59				60								

Vodoravno: 1. naslov francoskega romana, 6. gradivo, 11. tekočina, 16. alkoholna pijača, 18. reka v Sibiriji, 20. svetopisemska oseba, 21. plin, 22. gotski kralji, 23. žensko ime, 24. pokrajina ob Donavi, 25. južni sad, 26. kraj v Vojvodini, 27. grška bajeslovna oseba, 28. turški naslov, 30. razporoka, 31. gorivo, 34. afriška žival, 36. sla, 37. ilovica, 38. prevajalec romana pod 1. vodoravno v slovenščino, 43. priprava (tujka), 47. nemški glasbenik, 49. mesto na Kavkazu, 51. južnoameriška država, 52. slaščica, 54. del noče, 55. obrski vladar, 56. zagoda, 57. mesto v Transilvaniji, 58. Chateaubriandova povest, 59. preliv, 60. avtor romana pod 1. vodoravno. Navpično: 1. vodna žival, 2. žen-

sko ime, 3. česlovina, 4. žensko ime, 5. srednjeveški junak, 6. del stene, 7. lahka snov, 8. razdobje, 9. zabavišče, 10. udružine, 11. prebivalce Nemčije, 12. del sobe, 13. moško ime, 14. del dneva, 15. namizni sport, 16. država v Severni Ameriki, 17. moško ime, 18. mesto v Italiji, 19. feničansko božanstvo, 29. kraj na Koroskem, 30. upornik (tujka), 31. Levstikov junak, 32. cerkveno petje, 33. kraj v Hrvaški, 34. posoda, 35. Ancona, 38. moško ime, 39. lahkoatletska vaja, 40. ameriški otok, 41. huda nadloga, 42. dolžinska mera, 44. mesto v Franciji, 45. drevo, 46. reka v Španiji, 48. pod, 50. žensko ime, 53. del meseca.

RESITEV KRIŽANKE ŠT. 98

Vodoravno: 1. koliba, 7. lopa, 11. koka, 15. posek, 20. ura, 21. lan, 22. eben, 23. obolus, 24. iva, 25. hetera, 26. paralela, 27. Lebar, 28. ali, 29. koža, 31. rum, 32. Udet, 34. Ibiza, 36. rana, 39. Neva, 40. nebo, 43. reta, 44. rov, 45. izid, 46. epik, 49. Nil, 51. IRA, 52. Cica, 53. sadika, 54. Rebeka, 55. jen, 56. Ala, 57. Mara, 58. mana, 59. Lada, 60. raca.

Navpično: 1. kuharica, 2. oreš, 3. latinica, 4. ilek, 5. baronesa, 6. Ana, 7. Lepa Vida, 8. obara, 9. perunika, 10. Anam, 11. Kolubara, 12. obed, 13. kolera, 14. sla, 15. politika, 16. oseba, 17. Sibirija, 18. Eva, 19. karavana, 30. žepar, 33. Tened, 35. Zorec, 37. azil, 38. Adam, 41. etan, 42. okel, 47. Kim, 50. lar.

Spoštovani starši!

Praznik Marijine Vnebovzetja je eden glavnih praznikov breznizanske Marije Pomagaj. Ker imamo njeno sliko v stolnici, vabim za ta dan starše, da popoldne ob štirih oziroma ob petih pripeljejo svoje otročiče predolske starosti v stolnico pred podobo Marije Pomagaj, da dobe poseben blagoslov za otroke in jih posvete Njenemu brezmadežnemu Srcu.

Koliko potrebujejo družine božjega blagoslova in posebne božje pomoči za pravo krščansko vzgojo otrok, da bo iz stisk in gorja sedanosti zrastle nov rod k lepšemu in mirnejšemu življenju. Katera družina si ne želi posebnega Marijinega varstva in vodstva, posebno še v teh negotovih dneh.

V moči Jezusovega blagoslova in pod varstvom Marijinim naj rastejo Vaši otročiči, Vam v veselje in tolažbo, sebi v srečo in Bogu v čast.

† Gregorij Rožman.

*

Blagoslov in posvetitev otrok na nedeljo 15. avgusta je namenjena otrokom predolske starosti, torej tudi dojenčkom. Starši naj pripeljejo ali prinese otročiče v stolnico. Reditelji bodo poskrbeli, da bodo materje mogli tudi z vozčki v stolnico. Naj nikogar ne plaše pomisleki zaradi otroškega »petja«. Nobeno drugo petje ni Bogu bolj všeč, kot bo to!

Skofov blagoslov otročičem je pri nas novost, po nekaterih drugih škofijah pa je v navadi.

Posvetitev otrok brezmadežnemu Marijinemu Srcu bodo brali v imenu otrok starši, obenem z našim nadpastrom. Za to je sestavljena posebna posvetilna molitev, ki jo bodo dobile matere kar v stolnici in jo obrabile za spomin.

Da bo mogoče blagoslov in posvetitev obkrajati v redu izvesti, zato najlepše prosimo starše, da se blagovoljno držati natančno ure, ki je staršem in otrokom posameznih fara določena:

Ob 4 popoldne je škofov blagoslov in posvetitev za otročiče iz sledečih fara: Stolna, Frančiškanska, S. Jakob, Trnovo, Vič.

Ob 5. popoldne je škofov blagoslov in posvetitev za otročiče iz sledečih fara: S. Peter, Moste, Bežigrad, Šiška in Zgornja Šiška.

Reditelji v stolnici bodo pred, gg. stolni vikarji in gg. bogoslovi, Ubogajte jih! Starši pripeljejo otročiče k Mariji Pomagaj!

Najvišje cene na trgu

Z odlokom VIII-2 št. 264-16 je Visoki Komisariat za Ljubljansko pokrajino dne 6. avgusta t. l. določil za tržno blago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od ponedeljka 9. avgusta 1943, zjutraj dalje do objave novega cenika.

Zelnate glave 2,50 ltr; kisló zeló 4; kisló repa 2,50; glavna solata 3,30; endivija 3; zeló 2,70; spináta 3,30; ohrovt 3; domača cvetáča 3,35; kolerabice 2,30; nova repa brez listov 2; grah 3,60; stročji fižol 6,15; rdeča pesa brez listov 3; rdeča in bela redkvice 3; bučke 3,70; buče 2; kumare 2,90; kumarice za vlaganje 30 komadov na kilogram 6; kumarice za vlaganje 125 komadov na kilogram 9; novi krompir 2,40; paradižniki 2,70; zelena paprika 3,50; rdeči korenček brez zelenja 3; petršili 4; sopek zelenjave za juho 0,25; nova čebula 2; solata 4; novi česen z zelenjem 4,50; osnaženi hren 4; rabarbara 4; liter borovnice 3,50; kilogram malin 10; namizna jabolka 4,75; nezrela jabolka za kuho 3; bruske l. vrste 4,20; II. vrste 3; marelice 4,50; domače breskve 4,60; kilogram jurčkov čisto in zdravo blago 12; liter lisic 4; jajca 2,50 komad.

Zaplemba imovine upornikov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino določa:

Zaplenja se vsa premoženja in nepremična imovina, brez izjeme, lastnina upornika Seska Antona pok. Ivana in žive Nole Brčić, roj. dne 17. februarja 1898 v Podgorici (Gorizia) in bivajočega v Sp. Kašlju (Polje) št. 39, v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

Zaplenja se vsa premoženja in nepremična imovina, brez izjeme, lastnina upornika Potezina Vinka živ. Mateja in žive Lekana Marije roj. dne 22. julija 1924 v Starom gradu in bivajočega tam na št. 62, kakor tudi ena četrtina vse premoženja in nepremične imovine, brez izjeme, lastnina njegovega očeta Potezina Mateja, prav tako prebivajočega v Starom gradu št. 62, v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

KULTURNI OBZORNIK

Beránek-Tomažič: »Drvarica Marija«

Jože Tomažič je izdal dozdaj že več knjig iz pohorske folklore, tako zlasti Pohorske pravljice, ki so izšle lani pri Slovenski knjižnici ter so dobile med drugimi tudi Prešernovo literarno nagrado. Pozneje je izdal tudi v založbi Ljudske knjižarne vkup z ilustratorjem svojih Pohors

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 8. velikega srpana: Avgustin Kazotič, škof; Cirijak, mučenec.
Ponedeljek, 9. velikega srpana: Janez Vianej, spoznavalec; Roman, mučenec; Peter Faber, spoznavalec.
Torek, 10. vel. srpana: Lavrencij, mučenec; Asterija, devica in mučenica; Domitijan, škof.
Lutina sprememba: 9. velikega srpana: prvi krajec ob 4.36. Herschel napoveduje nestalno vreme.

Zgodovinski paberki

8. velikega srpana:
L. 1588 so Angličani razbili v Rokavskem prelivu »veliko armado«, ki jo je nad nje poslal španski kralj Filip II. Obsodba in usmrtnica Marije Stuart, škotske katoliške kraljice, je namreč silno razburila katoliško Evropo. Filip II., vsemočni španski kralj, je hotel priliko izrabiti in priboriti Španiji svetovno oblast. Oborožil je velikansko brodnice — »nepremagljivo armado« — in jo poslal proti Angliji. Anglija je razpolagala le z malim brodom, toda poštvovalni dravljani so na poziv svoje kraljice Elizabete oborožili številne ladje, ki so bile sicer dosti manjše od španskih, zato pa bolj okretne. Na teh ladjah so pa služili izkušeni mornarji, ki so bili deloma kot gusarji vajeni boja. Špansko brodnice je že med potjo mnogo trpelo od viharjev. Med močnim viharjem so Angličani pri Calaisu pognali proti nekretnemu španskemu brodnicu goreče ladje, ki so povzročile med Španci veliko zmedo. Tedaj so jih začeli Angličani kar obsipati s kroglicami, ki so velike ladje dobro zadevale, dočim so Španci le bolj redko pogodili angleške. Z malimi izgubami so Angličani zmagali. Španci se niso mogli umakniti skozi kanal nazaj, temveč so krenili skozi Severno morje okoli Velike Britanije. Med potjo jim je vihar uničil skoraj vse ladje.

Osebnostne novice

— Diplomirana sta bila na pravni fakulteti v Ljubljani gospoda Gregorij Franc, Breginj in škof Alojzij, Kaplanovo. — Čestitamo!

Slovenčev KOLEDAR

BO NAJZANIMIVEJŠA KNJIGA TEGA LETA

Naročite ga takoj! Zagotovo ga bode dobili le prednaročniki! Zupnik uradom in zastopnikom smo že razposlali potrebne fiskovine za naročanje koledarja. Kjer jih niste prejeli, pišite ponje!

— Ob 2. obletnici smrti dr. Franceta Trdana. V četrtek, 12. t. m., bo že dve leti, kar nam je angel smrti nenadoma odpeljal draga profesorja Franceta Trdana k Bogu. O njem bo treba še večkrat govoriti in pisati: o njegovih zaslugah za dišavo, pa tudi o njegovem blagem, zlatem srcu. S koliko ljubeznijo je že kot mlad duhovnik akademiki zbiral z dr. Samso študente ribniškega in velkolokalskega okroga okrog zastave Dišavske zvezde! Kot profesor in kot vzgojitelj je bil skoro nedosegljiv, saj je s temeljitimi strokovnim znanjem in z odlično nemo metodo družil globoko, delavno in živahno se ljubezen, ki je delila dobroto in sprotili odpuščala. Kdor bi zbral njegove tehtne poljudnoznanstvene spise, bi se mu jih nagralo cele knjige. Toliko je napisal že za naše ameriške izseljence! Duhovnikom, zlasti svojim stanovskim tovarišem, je bil iskren in zvest prijatelj. Lepe so bile ure, ki jih je prešel med nami ter sipal šale in dvopite. Tudi če je kdaj hotel kaj odločno pibiti, mu je na obeh in ustnicah takoj zalagal tisti značilni njegov smehljaj, ki je kazal in pričal, kako blaga in zlata duša je bil naš prijatelj Franc. Ves vesel je bil, kadar nam je mogel narediti to in ono veselje. — V četrtek in v soboto, na njegov pogrebni dan, bodo torej naše misli obkrožale njegov mirni, tihi zadnji dan pri cerkvi na Jurjevi, kamor smo ga pred dvema letoma spremili v živi zavesti, da smo mnogo izgubili z njim. Ob ta dneva se ga bomo obilno spominjali v molitvi. — Dragi naš profesor, počivaj v miru in ne pozabi nas pri Bogu!
— Vpišite se v vrsto »Svetovnih naročnikov«. Ne boste obžalovali. Naročnike sprejema Ljudska knjigarna.

Tudi visoko koruzo, ki nam lepo obeta, je veter na mnogih krajih podrl na tla. Med nevihto se je močno bliskalo, a malo grmelo.
— Direkcija državne trgovske akademije sprejema prijave za vpis v I. razred do 31. avgusta vsak delavnik med uradnimi urami. Podrobnosti na uradni deski.
— Izšla je knjižica za avgust: »Trpin Job«. Cena 1 lira.

Naročite »Svet«

zbirko poljudnoznanstvenih knjig, ki jih pšejo najboljši poznavalci posameznih področij človekovega udejstvovanja!

Vsebinsko bodo pojasnjevale številne zanimive slike, ki bodo zavzemale okoli 30% prostora v knjigah. Vsak kdor se naroči na vso zbirko bo dobil knjige po 20 lir oziroma na težjem papirju in v polplatno vez, po 35 lir. Tako ugodno pač dolgo ne bo prilike za nabavo takih tako aktualnih knjig, kot bodo v ZBIRKI »SVET«.

Največ naročite v LJUDSKI KNJIGARNI v LJUBLJANI

— Drž. tehniška srednja šola obvešča učence vseh oddelkov in letnikov, da se pričnejo pripravljati tečaj za popravno izpite iz italijanskega v ponedeljek, dne 9. avgusta ob 8 uri. Prizadejati učenci naj se javijo ob navedeni uri v učilnici št. 16, 1. nadst. Kjer jim bo objavljen razpored tečajev. — Osebnostne novice: naj dvignete učence najkasneje do 18. t. m. dopolnite med 9. in 11. uro v direktorij pisarni: po tem roku bodo nedvignjene izkaznice vrnjene mestnemu poglavarstvu. Učenci bodo prejeli osebnostne izkaznice pozneje.

— Stenografski in lektorski tečaj v srednji šoli pri Trgovskem učnem zavodu. Kongresni trg 2 — dnevi in večeri — začetni in nadaljevalni, prične dne 9. t. m. Učnina zmerna, uspeh v kratkem času zagotovljen. — Izkoristite praktično prošle časopisne za dosego tega najzanimivejšega znanja in poslovnih in zasebnih udejstvovanj. Informacije in vpisovanje dnevno do 19. — Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2.

— Iscem sina, ki se je izgubil ko je šel na Visoko, da bi kupil vola in se ni več vrnil. Na Visokem so ga že videli. Obločen je bil v rjavo obleko, črna površnica, nizko črna čevlje, srajca je bila belo-sivkasta, lasje ima rumene, nazaj počesane, desna noga je malo poglobljena. Če kdo ve, naj sporoči proti vsaki nagradi na naslov: Franc Anđnik, Vrh 8. p. iz pri Ljubljani.

— Pozor! Frontalni harmoniki vseh velikosti imamo zopet na zalogi. Frontalni harmonika je instrument prvostanske kvalitete. EVEREST — Prešernova 44.

— Jubilejna razstava slik V. Skružnega bo odprta samo še v nedeljo, 8. avgusta, od 9-12 in od 14-18. Cesta Viktorija Emanuele III. (Bleivelsova) 13.

— Premog in drva pri trdki Gorjovc. Karlovska 8. Telefon 24-57. Lastnik Lojze Jeranič ml.

— Pred nakupom harmonik ogledite si veliko izbiro prvostanskih harmonik (klavirski, diatonski, kromatični) pri »Everest«, Prešernova 44. Prodaja po nizki ceni in proti garanciji.

— Velike povečane fotografije po vsaki sliki izdeluje BENO in solidno FOTO BEM. Ljubljana, Wolfova ulica 18.

— Premog, drva Vam dostavi na dom trdka Rudolf Jerab, Campova 8, kileto telefon št. 24-76.

Ljubljana

Duhovne vaje za dekleta bodo v Lichtenurnu od 14. do 18. avgusta. Pričetek 14. avgusta ob 6 zvečer. — Prijavite se na: Predstojništvo Lichtenurnovega zavoda v Ljubljani.

Veliki Frančiškovi križarji! Danes popoldne ob 5 se udeležimo pogreba pokojnega člana dišaka Andreja Beneta. Pokojni leži v kapeli sv. Andreja na Zalah. Križarska maša za pokojnega bo prihodnji petek ob 7 v frančiškanski cerkvi.

Sv. maša za blazopokojno gospo Srebotnjakovo iz Sv. Petra v Sav. dolini bo v

ponedeljek, 9. t. m., v tukanjšnji stolnici pri oltarju Marije Pomagaj z Brezij ob 9. Na 1. moski in 1. dekliški mesečinski solt v Ljubljani (Prule) se prične poštinski tečaj italijanskega v ponedeljek, 9. avgusta ob 8. Za učence, ki imajo popravni izpit iz italijanskega, je obisk teh tečajev obvezen, obiskujejo pa jih lahko tudi drugi učenci.

Dar. Gospa Julka Fatur je poklonila 100 lir Lichtenurnovemu zavodu namesto venca na grob pokojne pisateljice Lee Faturjeve, Iskrne Bog povrni!

Pripravljamo najbolje in najvestneje dišakine za popravno izpite. Prav tako tudi privatiste. Prijavite se čimprej: Koperitotirji, Mestni trg 17-1.

Na delavni trgovski akademiji se začne poštinski tečaj italijanskega jezika v ponedeljek, 9. t. m., ob 8. Obisk je obvezen za vse dišake inje, ki imajo popravni ali razredni izpit iz italijanskega.

V cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku bo v času šumnih maš popoldanska služba božja ob pol štirih z govorom, petimi litanijami in blagoslovom. Podelit se bo tudi blagoslov Marije Pomočnice. Ob 5 bo svetilske tudi letos na razpolago raznim skupinam, ki nameravajo poročiti k Mariji Pomočnici pa bi radi imeli božjo službo posebej.

Za dišake in dišakinje srednjih, strokovnih in mesečnih sol otvrimo dne 9. avgusta specialni poštinski pouk iz vseh predmetov in lektov. Namen našega poštinskega dela: temeljita priprava za dišake in dišakinje, ki imajo popravne izpite in po sebi za dišake in dišakinje, ki želijo dobro poznati učno stvarino in izpolniti svoje znanje za prihodnje šolsko leto. Ločeni od delki po šolah in razredih. Poučujejo samo gimnazijski profesorji. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno od 9-12 in od 16-18. Specialne strokovne instrukcije za gimnazije in mesečanske šole. Kongresni trg 2-11.

Srednješolski in akademski tečaj Poštinski tečaj za strojelepis in stenografijo se prične dne 9. avgusta. Znanje dveh najvažnejših praktičnih spretnosti je trajne vrednosti. — Učnina je zmerna. Informacije dajte in sprejema prijave dnevno dopolnite in popoldne: Trgovske učilnice »Christofor učni zavod« Domobranska 15.

Učite se strojelepis! Novi eno-, dvo- in trimesečni strojelepisni tečaj (dnevni in večerni) se prične dne 9. avgusta. Najuspešnejša desetsturna učna metoda Specialna strojelepisna šola: Največja moderna strojelepisna, raznovrstni pisalni stroji. Pouk je dopolnitev, popoldne ali zvečer ob želji obiskovalcev. — Učnina je zmerna. Po sebi tečaj tudi za stenografijo. — Poštinski tečaj se posebej priporočljivi za dišakinje. — Zahtevajte prospekt: Trgovske učilnice »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

Stenografski tečaj v poštinske se prične dne 9. avgusta. Korespondenčni in dejanski pismo, parlamentarna stenografija, Oddelek za začetnike in naprednejše. — Poseben tečaj tudi za strojelepis. Znanje teh dveh praktičnih spretnosti je trajne vrednosti in potrebno v vsakem poklicu. — Poštinski tečaj se posebej priporočljivi za dišakinje. — Učnina je zmerna. Informacije dajte in sprejema prijave: Trgovske učilnice »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

Viška sandarska sušilnica je prišla z obratovanjem v Rotni dolini XVIII.1.

Cenji, starše je sedaj vladno opozarjamo na učne tečaje za popravne izpite v Lichtenurnem zavodu, kjer bodo poučevali samo gimnazijski profesorji trikrat po dve učni uri na teden vse gimnazijske in mesečanske šolske predmete. Vpisalo naj se tudi dišaki, ki nimajo popravne izpita, a žele kakšen predmet temljito predelati. Reden pouk prične v ponedeljek, 9. t. m. Vpisovanje od 9-11 — Voidsvo štiri tečaje v Lichtenurnem zavodu — Ambrožev trg.

Iz zavarovalne stroke. Dosej zavarovalni družbi Jugoslaviji lastna hiša št. 11 na Cesti 5 maja, spadajoča pod vlož, številko 51 k. o. Kapucinskih predmestje, je bila te dni prepisana v smislu svoj čas sklenjenega, od Visokega komisarija odobrenega dogovora na Narodni zavarovalni zavod (Istituto Nazionale delle Assicurazioni) v Rimu. Ta zavod je prevzel tudi vse zavarovalne posle omenjenega ljubljanskega zavarovalnega zavoda.

Sobotni živilski trg. Prav živahen je bil sobotni živilski trg. Na prvem otoku so organi tržnega nadzorstva postavili dve vrsti nizkih klopih, na katerih so prodajali piščance in zajce. Piščancev je bilo lepo število. Cene različne. Na drugem in tretjem zelenjadnem otoku je bilo veliko število klopi in vosečkov, napolnjenih z vsemi pridelki in zelenjavo. Glavnote solate je bilo dosti. Na kune in jočnice je bilo domačega strošera fižola najrazličnejših vrst, saj ga v naši pokrajini imamo do 75 vrst visokega in nizkega. Poleg fižola je bilo mnogo pose, zeljnatih glav, ohrovtu, jedilnih buč in drugih dobrot. Za borovnice je še vedno veliko zanimanje. Nekaj košaric jih je bilo v soboto naprodaj. Neka ženska je prinesla na trg tudi črne robide, za katere pa se gospodinjje niso tako zanimale kot za borovnice.

11. Kotčila se je med mehko travo, brstečim drevjem in belo posuto potjo, ki se je vijugala po bregu. Slednjič je butnila na mlinarjevo dvorišče med pisane kokoši in piške, ki jih je Mičca pravkar krmila.

Naznanila

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Piccoli, Bleivelsova c. 6, mr. Hočevar, Celovška c. 62, in mr. Gurtus, Moste, Zaloška c. 47. — V ponedeljek: dr. Kmet, Bleivelsova c. 48, mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Pozvedovanja

Reven dijak je izgubil v Dobroli ulici bržkone na stezi ob Gradščici dne 6. t. m. dopolnitev srebrna uro na zlati verižici, ki mu je drag spomin. Poštenega najditelja prosi, naj odda oboje proti nagradi ravnateljstvu klasične gimnazije v Šubičevi ulici 1 ali na poljičji.

Izgubila se je otroška holerica v četrtki na Kodeljevem v Mahničevi ulici. Poštenega najditelja prosim, da jo odda proti dobri nagradi v upr. Slovenca.

Izgubila se je izobilje v sredo, 4. t. m., med 6 in 7 zj., na poti od Peričeve mimo bežirajske gimnazije po Linhartovi 830 lir. Poštenega najditelja lepo prosim, da jih vrne proti nagradi na upravo »Slovenca«. Revnemu dijaku je bilo to edino premoženje in je sedaj brez sredstev.

V sredo popoldne so mi bili na kopališču (špica) pomotoma vzeči vsi dokumenti (lascapassare, uradna legitimacija, osebna izkaznica) na ime Fekelstein Albin, Sv. Petra cesta 46. Najditelj naj jih odda proti nagradi na naslov, ki je na legitimaciji.

Z Gorenjskega

Poklicna vprašanja gorenjske trgovine. Priključitev Gorenjske k velikonemškemu državnemu ozemlju je zahtevala, da se trgovci pouče na gospodarskem polju. V ta namen je bilo v vsakem okraju in gospodarskem središču pet zborovanj, na katerih so govorili o poklicnih vprašanjih.

Gasilski ribniki v Kranju. Da se razbremenijo vodovod in da bi poskrbelo za gasenje morebitnih požarov bo kranjska občina zgradila gasilsko ribnico. Kranjski vodovod bi se moral podaljšati do Strazbe, pa sedaj ni mogoče dobiti železa, ki je potreben za cev. Zato bodo zamenjali uredili v Strazbe štiri gasilske ribnike, ki bodo vsebovali po 200 kubičnih metrov vode. Prav veliko vode porabijo nove stavbe in skladišča pri kolodvoru. Zato je napravljena dodatni spoj do Save. Doveljenje za delo, ki se bo kmalu začelo, je že izdano.

Umrl je v Kropi 76 letni Leopold Fürsager, bivši trgovec v Radovljici. Še pred prvo svetovno vojno je prišel kot mlad trgovec v Radovljico. Pozneje je trgovino omstil in uredil prvo kavarno v Radovljici. Sedaj je živel na posestvu svoje hčerke v Kropi.

S Spod. Stajerskega

Umrla je v Mariboru zasebnica Antonija Savperl, ki je doživela 82 let.

Odlikovana Spodnještajerska. Z železnim križcem II. razreda sta bila odlikovana grenadir Jožef Dobaj iz Sobra v mariborskem okraju in grenadir Franc Pavlič iz Koroske vasi pri Ločah, ki je bil obenem povčan v desetnika.

Namesto bika prestrelil sebe. Pri mesarskem mojstru Jakobu Črešnku v Marji v Pucavci uslužbeni mesarski pomočnik Jožef Sattler je hotel v klavnicu za zakolj namenjenega bika ustreliti s samokresom. Sattler, ki je stal napol obrnjen k biku, je pa prekmalu sprožil samokres in je tako

KINO MATICA

Romantika beneških gondoljerjev. — Kosček zgodovine tega edinstvenega mesta. Posnetki veseliškega tekmovalstva v lepih naravnih barvah! Glasba, pesmi in ljubezni!

»Veliki prekop«

Igralci: Maria Denis, Camillo Pilotto, Alanova, Fedele Gentile. Predstave ob delavnikih ob 16.30 in 19.30; nedelje in prazniki ob 16.30, 17.30, 19.30.

KINO SLOGA

Eden izmed redkih lepih romantičnih filmov sezije, odlična salonska komedija

»Prijatelj žensk«

V glavni vlogi: Miria di San Servolo, Luisa Cimara, Claudio Gora. PREDSTAVE ob 14. 16 in ob 18. uri.

KINO UNION

Kako so z zvijačo razkrinkali lažnega moralista in rešili na smrt obsodjenega zaljubljenca, prikazuje film, izdelan po Shakespearejevi dram!

»Zob za zob«

Caterina Boratto, Carlo Tamberlani. PREDSTAVE ob 10.30, 14.30, 16.30, 18.30!

KINO KODELJEVO

Prelepa bajeslovna zgodba o duševnem vrtu in skritem zakladu kralja Matjaža v filmu

»Tisoč in ena noč«

V glavnih vlogah najboljša madžarska dvojica ZITA ZSELECKY in PAL JAVOR

Za dodatek izredno zanimiv film mornariškega življenja

M. A. S.

Predst. e v nedeljo ob 14.30 in 17.30, delavnik ob 18.

Krema za BABY-KOL

ne go otrok MR. PH. J. KOLAR

dobi se v vseh lekarnah in drogerijah

sebe prestrelil skozi prsa. Hudo ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico. Z voza je padel. Vinko Šušteršič iz Maribora je z voza razmetaval seno. Pri tem pa je padel z voza in si zlomil desno roko ter se poleg tega poskodoval po životu.

Zahvala

Prisrčna hvala vsem, ki ste z nami sočustvovali v času, ko sta umrla s pretresljivo smrtjo brata odnosno svaka in strica, gospoda **Erjavec Stanko in Erjavec Metod**

ter ste ju v nenavadno velikem številu spremenili na poslednji poti. Posebej pa se zahvaljujemo še prečastiti višnjegorski duhovščini za izredno počastitev pokojnikov, pevcem za ganljive žalostinke, zastopnikom K. D. E. za udeležbo pri pogrebu, kakor tudi vsem, ki so poklonili vence in cvetje.

Višnja gora, Ljubljana, Stična dne 7. avgusta 1943.

Zalujoči bratje in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Zahvaljujemo se vsem, ki so na kakršen koli način počastili našo drago pokojno mamo, gospo

Frančiško Žitnik

Posebno zahvalo izrekamo zdravniku g. dr. Kruhu, ki je tako požrtvovalno lajšal pokojnici ure trpljenja, nadalje častiti duhovščini, g. patru Feliksu, ki je pokojnico tako lepo pripravil za zadnjo uro, pevcem za prekrasno žalno petje, vsem za izraženo ustno in pisмено sožalje, vsem za poklonjene šopke in vence in končno vsem, ki so našo drago pokojnico spremenili na njeni zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo, 11. avgusta, ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Frančiška v Šiški.

Ljubljana, 8. avgusta 1943.

Družina Žitnikova.

ZAHVALA. Sklonjene v bridki žalosti, toda vdane v nedoumljive sklepe Modrosti božje, nas ob nepričakovani izgubi našega ljubljeneža moža, očeta, brata, svaka in zeta

Zdenka Aljančiča

dipl. filozofa in rez. poročnika

globoko tolaži zavest iskrene ljubezni in sočustvovanja, izkazane nam in blagopokojniku na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se predvsem pred g. eksministru dr. Gvidonu Rantu za slovesno opravljeno zadušnico, pred p. provincialu dr. Gracijanu Hericu in asistenci za kondukti, č. predstojništvu Lichtenurnovega zavoda, upraviteljstvu osnovne šole in ravnateljstvu mešč. šole v Lichtenurnu za častno udeležbo in molitve č. sester in gojenc, pokojnikovim mariborskim prijateljem za odlično izvedene ganljive žalostinke, vsem številnim znanim in neznanim darovalcem cvetja, ki so našega ljubljeneža, vztega od nas v cvetu 32 let, v kapeli sv. Jožefa in na družinskem grobu tako razkošno pokrili z venci in šopki. Posebej zahvalo pa smo dolžni vsem, ki so nam osebno ali pisмено izrazili iskrena sožalja, vsem, ki so se udeležili sv. maše zadušnice, in vsem onim, ki so našega predobrega Zdenka v tako častnem številu spremenili na njegovi zadnji poti. Vsem Vam bodi plačnik Vsemogočni!

Gospod nam ga je dal, Gospod nam ga je vzel; bodi hvaljeno Njegovo sveto Ime!

Sveta maša zadušnica ob osmini bo darovana v župni cerkvi sv. Petra pri glavnem oltarju v torek, 10. t. m., ob pol osmih.

Ljubljana, Maribor, Santiago de Chile, Trnovo, Kranj, Tržič, Zagreb, Belgrad, 7. avgusta 1943.

Majdka Aljančičeva z otroki, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo.

— Huda nevihta. Za v petek popoldne se je pripravljalo k hudi uri, toda padlo je le nekaj dežja. Bilo je močno soparno. Ponoči pa se je nad Ljubljano in okolico razbesnela huda nevihta. Naprej je završalo. Vidrvel je od severne strani z veliko brzino prihiral. Med pisem je bilo strašno. Najsilnejši pla je vladal okoli 1 ponoči. Vihar je bil z mnogih krajih lomil drevoja debele veje, ruval je tu in tam mlado drevje, v Zvezdi n. pr. je trgjal od kolčev mlade kanadske platane in jih nagibal k tlom. Tudi družog je polomil mnogo drevoja. Z jabolčan in bruske je vihar potresel mnogo sadja. V mestu je piš s streh metaj opeko. Po nekaterih krajih sredi mesta so bili v soboto zjutraj kar kupi razbite opeke. Ko je vihar ponehal, se je okoli 3 zjutraj vtila močna ploha. Naliv je bil kratkotrajen. Najhujša ploha je bila v Trnovem, ko v središču mesta ni bilo tako hudo. Zanimivo je, da je meteorološki zavod na univerzi sredi mesta nameril le 28 mm dežja, ko je trnovska vremenska opazovalnica nasprotno namerila 52 mm dežja med to nevihto. Preteklo sredo pa je bilo prav nasprotno. V mestu silna ploha, ko je bilo 3,9 milimetra dežja, v Trnovem pa samo 2,4 mm. Vihar je podrl po raznih njivah in gredah v mestu in okolici mnogo fizioloških prekel.

General Franco in njegovo stališče do obnovitve monarhije

Falangistično gibanje je v bistvu monarhistično in general Franco sam ne izključuje možnosti povratka v monarhijo

18. julija, na obletnico španskega narodnega gibanja, je imel general Franco pred falangističnim svetom govor, katerega izvirke je svetovno časopisje takoj potem objavilo. Gre za govor, v katerem so bile označene smernice in politični program generala Franca. To so bile smernice, katerih se je general držal pri izvajanju svoje oblasti in se po njih ravnal v vseh obdobjih, pa naj so bile še tako kritične in še tako pereče. Tičejo se ne le španske notranje politike, pač pa tudi stališča do mednarodnih dogodkov, s katerimi se je Španija kajpak morala ves ta čas baviti.

Francu je poudaril zasluge avtoritarnega režima, katere je uvedel on sam in ga sam tudi vodi. Pri obnovitvenem delu sta sodelovali vojska in falanga. Rekel je, da je treba smatrati za zaključeno liberalno dobo, ki je vtisnila svoj pečat na zadnjih desetletjih španske monarhije. Prav tako je treba smatrati, da so z zmerom zatrti poskusi, da bi se mogla Španija pokomunistiti. Proti komunizmu je Španija vodila vso svojo obnovitveno borbo, danes pa se komunizem skuša uveljaviti s svojimi boji, ki jih je prenesel na mednarodno terišče.

To so bile poglavitne točke, ki jih je Franco v svojem govoru povedal. Toda poudarek, da se bo španska politika nadaljevala v dosedanjih smeri, dobiva svoj poseben pomen, v zvezi s katerim je treba upoštevati nedavne dogodke, ki jih je tako politika posebej označila in navajala človeka k posebnemu razmišljanju o točki, ki se je Franco ni dotaknil, a je natančno vendar hotel posredno odgovoriti. Tu mislimo na vprašanje monarhije, ki ga je čutili v vsem značaju Francovega režima.

Vest agencije »Unifed Press«, ki je bila objavljena 24. junija, govori o tem, da je pretendent na španski prestol don Juan (tretji sin pokojnega Alfonza XIII., kajti prvorojenec don Carlos je že umrl, drugi sin don Jaime pa se je zaradi bolezni hemofilije odpovedal pravicam do prestola) poslal generalu Francu pismo, v katerem mu je povedal, da ne bi sprejel prestola pod njegovo vlado.

Ameriška agencija pristavlja, da so španski monarhisti razcepljeni na dve skupini, katerih del bi bil za takojšnjo obnovo monarhije pod vodstvom kralja Juana, druga skupina pa pravi, da bi morala poprej španska vlada pod generalom Francom odstopiti, nato pa bi bilo treba izvesti glasovanje, v katerem naj bi se ljudstvo izrazilo za monarhično ali republikansko obliko vladavine.

»New York Times« je objavil nekatere nove podrobnosti, po katerih bi bil med generalom Francom in španskim prestolonaslednikom sklenjen načeln sporazum. Na sestanku španske zbornice je baje 29 poslancev predložilo Francu spomenico, v kateri so ga prosili, naj stopi v stike z donom Juanom. Franco se je po posredovanju cerkvenih dostojanstvenikov vzlic nasprotovanju levega krila španske falange odločil, da se bo s prestolonaslednikom sestel. Te novice je po zadržili lista objavil prestolonaslednikov tajnik Ramon Padilla, ki je baje tudi izrečno izjavil, da je treba računati s skorajšnjim povratkom donu Juana v Španijo in z njegovim prevzemom kraljevske oblasti.

Nekaj tednov po objavi teh senzacionalnih novic je kratko in trezno poročilo iz Madrida javilo, da so bili iz falangističnega sveta odstranjeni nekateri ljudje, med njimi sledeči: Alfonso Garcia Valdecasas, bivši predsednik zavoda za politične vede, Aurelio Joaquin Estremo, podžupan v Barceloni, Manuel Halcon, kancler španskega sveta, Pedro Ganero Del Castillo, biv. minister stranke, in Jose Manuel Fanjul, sin generala, ki je l. 1936 vodil vojaško vstajo v Madridu. Diplomatski dopisnik »Daily Telegrapha« je izrazil mnenje, da je treba te nenadne odstranitve pripisovati tisti spomenici, katero so Francu izročili člani sveta in zahtevali v njej, da se monarhija takoj obnovi. Baje so to spomenico podpisali tudi visoki častniki z vseh treh vrst orožja.

Zemeljski plin v Sedmograški

Iz treh mogočnih tulov, ki jih človeška tehnika še dolgo ne bo mogla krotiti, bruha nevidni plin v zrak dnevno okrog milijon kubičnih metrov

11. julija 1933, torej pred 10 leti, je na prostem polju na Sedmograški izbruhnil velikanski zemeljski plin. Plin s preko 100 atmosferami pritiska je napravil žrelo v premeru 19 metrov, iz katerega je kakor iz vulkana bruhala zemlja in kamenje. Teden kasneje je iskra izvrženega kamna zažgala plin in od tega časa je gorel 7 let noč in dan.

Ob žrelu

Tako so postali pozorni na velikanske sklade, ki so ležali pod zemljo. Šele l. 1908, so zboljali pridobivanje zemeljskega plina, ki so ga zdaj dobili 72 milijard kubičnih metrov. Danes vemo, da evropski zemeljski plin prekosi ameriškega, saj zaloga zemeljskega plina v Romuniji znaša najmanj 600 milijard kubičnih metrov; gotovo neopredstavljiva množina, ki bi zadostovala za stoletja.

Nazaj k našemu viru! Leta 1940, so ga poznaši, toda plini so se razvijali še vedno z nezmajljivo silo. Še od daleč slišimo tudi danes sikajoče šumenje v zraku take jakosti, da se ne moremo v tej okolici spoznavati, če še tako vpijemo.

Kope pod zemljo

Leta 1933, so preiskovali ozemlje z novo plinsko preiskovalno izto, toda plini so se razvijali 700 metrov od izvirne luknje da lež skozj prodano zemljo. Od tega časa se pomika žrelo vedno bolj proti prvotnemu vrtatnemu mestu. Zemlja se meša s podtalno vodo v resnično čokoladno kašo, ki se v sklopu krožje vseprek mešata v velikanskem kotlu. Iz treh mogočnih tulov, ki jih človeška tehnika še dolgo ne bo mogla krotiti, bruha nevidni plin v zrak dnevno okoli 1 milijona kubičnih metrov. Medtem ko se posrečilo del tega plina napeljavati v prvotne cevi in tako jakost izbruhla, omiliti.

Zemeljski plin se nahaja v sedmograškem prostoru skoraj povsod. Počiva v podzemeljskih kopalih, to so po drugih težkih gnetah neprodušeno zaprti sloji, v katerih

IZDELOVALNICA HARMONIK

FLEISS JOSIP
LIUBLJANA, BLEIWEISOVA 35
(BIVSE STROJNE TOVARNE)
Vam nudi veliko izbiro
PIANO IN DIATONIČNIH HARMONIK

BANCO DI ROMA

BANCA DI INTERESSE NAZIONALE - BANKA DRŽAVNE KORISTI
ANNO DI FONDAZIONE 1880 LETO USTANOVITVE

FILIALE DI
PODRUŽNICA V **LUBIANA**

Marijin trg 5, telef. 4316-4317

TUTTE LE OPERAZIONI DI BANCA - VSI BANČNI POSLI

Dolina molka

J. Oliver Curwood 49

Zakričal je od veselja. Rahla sapica mu je prinesla prijeten in čist zrak, ki ga je vdihoval z istim ugodjem, s katerim bi ježen popotnik v puščavi pil svežo vodo. Uro pozneje je opazil, da vesla v vodi, ki jo giblje rahel tok. Ni torej več bil v nepremični močvirski vodi. Poskusil je vodo in ugotovil, da okus po žveplu ni več tako močan. Opoldne je bila voda že mrzla in čista. Ob peščenem bregu je stopil iz čolna ter se temeljito osušil, kar že daleč časa ni storil. Lovske čevlje je že zelo obrabil; po kopeli si je nadel obleko, ki jo je bil kupil v Chippewyanu in jo vzel s seboj na pot. Nato si je zakuril ogenj in si prvič po dveh dneh spekel kos mesa.

Naslednje jutro je splezal na visoko jelko in se ozrl po pokrajini. Proti zapadu so obrobili pokrajino nizki griči, nad katere so se dvigali zasneženi vrhovi gorskih velikánov. Splezal je z drevesa, si obiril brado in odrezal predolge lase ter nadaljeval svoje potovanje. Prihodnjo noč že ni mogel več potovati s čolnom, ker se je reka zožila in postala potok. Utaboril se je na bregu. Zjutraj je skril čoln in se peš odpravil na pot, nesoč svoj zavoj s seboj.

Tako je potoval nekaj dni. Sedaj je bil v prekrasni pokrajini, v kateri pa vendar ni mogel opaziti človeških sledov. Griči so se umaknili goram, on pa je šel po svoji poti dalje, čudeč se,

da ne vidi nič živega. Bil je uverjen, da ni zgrešil smeri, vendar je potoval osem dni, ne da bi prišel tja, kamor je bil namenjen. Enkrat je videl sledove ognja; po raznih znamenjih je sklepal, da je tu taboril belec.

Deseti dan je bila pokrajina še lepša kot doslej, vendar pa — vsaj zdelo se je tako — tudi zapuščen. Daleč pred njim so se kakor neprebrani zid dvigale Yukonske gore. To je bil še neraziskan svet. Pogledal je na svoj zemljevid in ugotovil, da je na tem mestu le bela lisa. Vendar je bil tu pravi raj, ki ga večinoma še ni oskrnila človeška noga.

Dva dni pozneje je zopet prišel v gorato pokrajino. Pred seboj je zagledal dva ostro se izražajoča gorska vrhuna. Kljub temu, da se je že nočilo, ga je nepopisno razburjenje gnalo še naprej. Zjutraj je še vedno hodil in ko je sivo-rdečkasti jutranji svet razsvetlil pokrajino in mu odprl razgled, je krik presenečenja ušel iz njegovega grla.

Gorska vrhunca sta bila sedaj čisto blizu in sta mu razkrivala svojo skrivnost. Bila sta podobna glavama, ki so ju izoblikovale roke velikánov.

Ena je bila obrnjena proti severu, druga pa v dolino. Kentovo srce je močno razbijalo od razburjenja. Na ves glas je zakričal:

»Marettina dolina!»

Da, seveda, to je bila Dolina molčečih ljudi. Večkrat je ponovil te skrivnostne besede in začuden strmel v oba gorska vrhuna, katerih vrhova sta se jasno odražala na nebu. Tu v bližini, naravnost pred njim leži kraj, ki je Marettina domovina!

Neutrudno je nadaljeval svojo pot in navdalo

Potrdilo za takšno razlogo pa je dal neposredno Franco sam, ki je v svojem govoru 14. julija, to je dan po izključitvi navedenih članov falange, omenjal vprašanje obnovitve monarhije in dejal: »Naša doktrina ne izključuje možnosti, da bi naš režim nekega dne postal monarhističen, kajti monarhija je vtisnila svoj pečat na najslavnejšem obdobju španske zgodovine. Toda ta možnost, ki odgovarja razpoloženju večine španskega naroda in je ena glavnih vsebin našega gibanja, ne sme služiti za plašč, pod katerim bi se skrivale razne nečedne nakane. To je razlog, zakaj smo vrgli s krova ladje vse tiste, ki so se izneverili svoji prisegi in so poskušali zasejati nezaupanje do krmarja.«

Veliki načrti za ureditev donavske plovbe

Zvezni medrečni prekopi, ureditev železnih vrat in donavske delte bi Donavo naredili za največjo prometno žilo Evrope

Svetovna vojna je močno razmahnila plovbo na Donavi. Poprej Donava vzile svoj dolžini 2400 km v mreži evropske celinske plovbe ni zavežala tistega mesta, ki bi ji po dolžini in zemljepisni legi pripadala. Predvojne statistike povedo, da je na reki Ren, ki ima 828 km plovne dolžine od Basla do Rotterdamu, plulo letno za 7 milijonov 200.000 ton ladij. Doim je na Donavi od Regensburga pa do Galsca plulo le ladje v skupni tonaži 1.800.000 ton. Razlogi, zakaj se donavska plovba ni bolj razvila, so tehnični in gospodarski.

Tehnični razlogi se najdejo v raznih težavah, ki jih reka zaradi svoje naravne neprimkladnosti povzroča plovbi. Toda to ovire niso nepremagljive in bi se dale z načrtnim delom odpraviti. Pač pa so težje značajne gospodarske ovire. Ako bi hoteli odstraniti te, bi bilo treba popolnoma pre-

okreniti gospodarstvo podonavskih držav, kajti spraviti bi bilo treba v pravo soglasje prodajajočo industrializacijo s poljedelskim značajem teh držav. Ob koncu prejšnje vojne je Nemčija veliko storila za ureditev plovbe na zgornjem teku Donave in je dala razstreliti plitvine in čeri, zlasti pri Kachletu, ki so onemogočale plovbo skozi večji del leta.

Pojavili so se tudi načrti za zvezo med Donavo in Renom. Ko bo gotov prekop med Renom, Maino in Donavo, bodo ladje do 1500 ton nosilnosti lahko pripeljale prav do Dunaja. Preteklo leto so se začeli dela za zgraditev prekopa, ki bi zvezal Donavo z Odro. Vprašanje plovbe pa bi bilo popolnoma rešeno, če bi bili odstranjeni dve nevarni oviri, namreč ožina pri Železnih vratih in ustje reke.

Železna vrata so velika ovira: tam je polno brzic, plitvin, čeri in skal, zaradi česar so za vožnjo skozi to ožino potrebne posebne vrste ladij, ki se ne potopijo preveč v vodo. Promet je tod navezan na dvakratno prestopanje obojestransko dvakratno prekladanje blaga, in sicer pri vstopu in po izhodu iz ožine. Pri tem se izgublja dragocen čas in nastajajo veliki stroški. Tako je Donava prav za prav razdeljena na dva kosa, kar onemogoča neposredno plovbo od bližine njegovega izvira pa do izliva.

Vojni časi pa so privedli do tega, da je bila ustanovljena posebna nemško-romunska mešana tehnična komisija, ki se bavi z načrtom, kako bi s posebnimi prekopi obšla to naravno oviro in zgradila vodno cesto, ki bi bila neodvisna od stanja vode v Donavi. Načrt še ni bil objavljen in so zato neznane njegove podrobnosti, pač pa je bilo rečeno, da bosta postavljeni dve električni vodni centrali. Računano pa, da bi izvedba načrta zahtevala najmanj deset let dela.

Zraven se pojavlja tudi vprašanje denarja. Vsaka ladja, ki plove skozi Železna vrata, mora plačati, pa naj je natovorjena ali prazna, po 30 zlatih centesimov za vsako tono nosilnosti. To je za koristnike veliko breme in zato so se velikokrat pojavljale zahteve, da bi bilo treba pristojbino znižati. Zato menijo, da bi z ureditvijo dveh vodnih električnih central dobili lep vir dohodka, ki bi omogočil znižanje prevozne pristojbine.

Druga velika težava pa je rečni izliv, če bi uredili ustje reke, bi omogočili, da bi tudi velike ladje s črnega morja lahko zaplule do 450 km globoko v notranjost Romunije. Reka ima tri glavne rokave, od katerih sta važna Sulinaki na jugu in Sv. Jurja na severu. Mednarodna komisija je to vprašanje večkrat načela, pa ni mogla nikoli uspeti. Ureditev izliva bi zahtevala prav tako velike stroške kakor tudi dolgoletno delo.

Zahvala

Vsem, ki ste kakor koli počastili spomin najinega nečaka

Franceta Slivška

Ki je dne 1. t. m. pri kopanju utonil, izrekava podpisani v svojem in v imenu njegovega očeta iskreno zahvalo. Predvsem sva dolžni zahvalo vsem posrtovalnim reševalcem, ki so nesebično tvegali svoje življenje, da bi rešili rajnika, dalje se zahvaljujemo vsem cenj. darovalcem vencev, kakor tudi vsem, ki so pojmoga spremlili na njegovi zadnji poti. Vsem naj Bog oblo poplača. Maša zadušnica bo v nedeljo, 8. avg. ob 5 zjutraj in ob 11 dop. pri oc. frančiškanih.

Ljubljana, dne 6. avgusta 1943.

MARIJA IN ANICA SLIVSEK

Krivda za vojno leta 1914.

Važno odkritje v srbskem skrivnem arhivu — Dragutin Dimitrijevič — »Apis« — je dobil denarno nagrado za atentat v Sarajevu

Pod naslovom »Odkrit del aktov« je napisal znani profesor Hans Uebersberger članek o važni najdbi skrivnega arhiva v Srbiji, ki je neizpodbiten dokaz, kdo je pripravil atentat 28. julija 1914. v Sarajevu na avstrijsko-madžarskega prestolonaslednika nadvojvodo Franca Ferdinanda, ki je povzročil prvo svetovno vojno. Bil je to srbski generalni polkovnik Dragutin Dimitrijevič.

Poročilo, pisano lastnoročno od Dimitrijeviča, ki ga je poslal predsedniku častniškega vojaškega sodišča v Solunu pehotnemu polkovniku Misiću, jasno dokazuje, da je dobil Dimitrijevič bombe, denar in bore.

»Črna roka«

Kdo je Dimitrijevič? 29. maja 1903 l. se je udeležil takratni kapitan Dragutin Dimitrijevič umora zadnjega kralja dinastije Obrenovičev. Kot major je postal pod skrivnim imenom »Apis« član srbske tajne zveze »Zedinjenje ali smrt«, imenovane tudi »Črna roka«, ki je začela delovati pod vodstvom terorističnih voditeljev na srbskih mejah in v deželah dvojnega cesarstva, kjer so prebivali Srbi. Pa tudi v Turčiji ni dala mira. Leta 1914, se je spustil Dragutin v boj s srbsko vlado radikalne stranke, ki jo je vodil Pašić. Tedaj je posegel ruski poslanik in dosegel sodelovanje med vlado in uporniki. Pašić je ostal, kralj pa se je zavezal, da ne bo storil ničesar brez dovoljenja častniškega zbora in je imenoval za regenta prestolonaslednika Aleksandra. Tedaj je dobil vsemogočni Dragutin, vodja obveščevalnega oddelka generalnega štaba, važno nalogo.

Prišlo je do vojne. Porazili so Srbijo, ostanki srbske vojske in vlada pa so opazovali v Solunu potek nadaljnjih dogodkov. Tedaj se je spomnil Pašić na veliko nevarnost, ki jo je predstavljal Dragutin od l. 1914, km. Koncem leta 1916, ga je dal zaradi »sveleždaj« zaprti in 17. junija 1919. so ga ustrelili.

Dimitrijevič je bil obdolžen, da je naredil s pomočjo dveh avstrijsko-madžarskih vojnih beguncev, Radomir Malobabićem iz hrvaško-slavonskega ozemlja in Muhamed Moslim Mehmedbašićem, bosanskim muslimanom, ponesrečen atentat na prince-regenta Aleksandra 28. avgusta 1916. 28. marca 1917. je podal važno pismo izjavo predsedniku vojaškega sodišča v Solunu, v kateri naznanja, da je največjevarstvo Radomir Malobabić, da bi organiziral atentat na avstrijsko-madžarskega prestolonaslednika nadvojvodo Franca Ferdinanda; o vsem je prejel vprašal ruskega vojaškega atašaja polkovnika Ariamanova, kaj bi Rusija naredila, če bi napadla Avstro-Ogrska Srbijo. Ariamanov mu ni le odgovoril, da bo Rusija z vsemi silami branila Srbijo, ampak mu je tudi sporočil, da bo ruski generalni štab podpiral Dragutina z denarjem pri atentatu, tako da se niti za atentat nahajajo tudi v ruskih rokah.

Primerjanje dogodkov

Dragutin Dimitrijevič je bil, tako razključuje profesor Uebersberger svoj članek, za temne namene balkanske politike cesarske Rusije prav tako potreben moč, kot je bil general Simović za Srbsko kraljevo v marcu 1911. Se 3. aprila 1911. so podpisali nenapadalni pakt med Rusijo in Srbijo, ki je pomenil jasen napet na Nemčijo in avstrijske po porzoti državnih ovir iz avgustove in septembarske pogodbe leta 1939. To se je nedvoumno pokazalo, ko je podpisal pogodbo kot drugi pooblaščenec takratni srbski polkovnik Boen Simić, nekdo član centralnega odbora »Črne roke« in velik prijatelj polkovnika Dimitrijeviča. Naveden delavnost v Srbiji v službi Sovjetske zveze omenja tudi poročilo združene armade, namenjeno Sovjetski Rusiji 21. junija 1941.

Andrej Benet

dijak VI. razr. klas. gimnazije

Poklical ga je Gospod k Sebi, kajti všeč mu je bila njegova mladost.

Pogreb dragoga pokojnika bo v nedeljo, 8. avgusta 1943, ob 5 popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah.

Ljubljana, Maribor, Mladencovec, 7. avgusta 1943.

Andrej, oče: Marija, mati: Milan, Slava, brat in sestra.

glas pa je molčal. Videl je, da se med lučmi, ki so se svetile pred njim in med njim nekaj giblje. Dve postavi sta se mu bližali. Kent se je opotekel in znova zakričal:

»Marett«

Sedaj mu je odgovoril ženski glas, neka senca pa je urno stekla k njemu. V razdolu treh metrov sta se neznanec in Kent ustavila in v sijaju zvezd ogledovala; njuni telesi sta bili kakor okameneli pred nočim, kar se stima je zdelo čudež, ki ga je napravil veliki in usmiljeni Bog.

Mrtva je oživela: neznanec je bila — Marett. S skrajnim naporom vseh svojih sil je Kent iztegnil roke in Marett se mu je vrgla v naročje. Ko je prišla še druga oseba, je videla, da Kent in deklica klečita na zemlji, tesno prižeta drug k drugemu kakor dva otroka. Kent se je dvignil in spoznal Sandya Mac Triggiera, človeka, katerega mu je bil v Athabasca Landingu rešil življenje.

Kent sam ne bi mogel povedati koliko časa je poteklo, predno se mu je vrnila zavest in se mu razbistril um, da je mogel jasno doumeti, kaj se je zgodilo. Morda ena minuta, morda pa cela ura. Vsa njegova življenjska sila je bila osredotočena na eno edino misel: mrtva je zopet živeła in on jo je držal v svojih rokah. Ni bil pred njim le privid ampak Marett, živa in zdrava. Le za hip je pogledal človeka, ki je stal pred njim in spoznal Mac Triggiera, nato pa je vse okrog njega izginito. Po dolini je sedaj odmeval drugačen krik:

»Jeems!... Jeems!... Jeems!...«

XXV.

Kent sam ne bi mogel povedati koliko časa je poteklo, predno se mu je vrnila zavest in se mu razbistril um, da je mogel jasno doumeti, kaj se je zgodilo. Morda ena minuta, morda pa cela ura. Vsa njegova življenjska sila je bila osredotočena na eno edino misel: mrtva je zopet živeła in on jo je držal v svojih rokah. Ni bil pred njim le privid ampak Marett, živa in zdrava. Le za hip je pogledal človeka, ki je stal pred njim in spoznal Mac Triggiera, nato pa je vse okrog njega izginito. Po dolini je sedaj odmeval drugačen krik:

»Jeems!... Jeems!... Jeems!...«

ga je globoko veselje, kakršnega že dolgo časa ni občutil! Hodil je ves dan. Proti koncu popoldneva je že hodil po pobočju gore, ki jo je bil videl že od daleč. Nenadoma je zaslišal v daljavi glas, ki ga je veselo presenetil; bil je pasji lajež.

Približeval se je večer. Zlati sončni žarki so osvetljevali pod njim dolino: na dnu doline je bilo nekoliko poslopij, ki so se mu — ker je stal visoko na pobočju gore — zdela kakor igračke; ni pa opazil nikakega živega bitja, niti ljudi niti živali.

Urno se je čez drn in strn spuščal po pobočju navzdol. Ni si postavljaj nobenih vprašanj in niti najmanj ni dvomil, da je na koncu svojega potovanja: le tu in nikjer drugje na svetu ni mogla biti Dolina molčečih ljudi!

Tema ga je presenetila, ko je bil še na poti. Podvizal se je še naprej. Skoraj bi zakričal od veselja, ker je zagledal pred seboj luč, toda nekaj ga je zadržalo.

Neki glas, moški glas, je klical v temo:

»Marett, Marett«

Kentu se je zdelo, da mu je srce prenehalo utripati. Opočel se je in v glavi se mu je zvrtele. Hotel je zakričati, toda ni se mu posrečilo in le nekakšen divji in hrpav glas je prišel iz njegovega grla. Ves je trepetal. Iztegnil je roke in zbral se je, da bo zblaznel.

Glas je zopet zaklical:

»Marett, Marett«

Odmev je ponavljal to ime. Nenadoma se je tudi Kent povrnil grad govora in je tudi on zakričal:

»Marett, Marett«

Zhečel je teči, četudi so se mu kolena šibila. Še večkrat je zakričal dekličino ime, oni drugi